

تدوین شاخص ها و معیارهای ایجاد محلات پایدار زیست محیطی^۱**

مجتبی بارانچی^{*}، رضا احمدیان^۲

- ۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات زنجان، گروه طراحی شهری، زنجان، ایران (mo.baranchi@azu.ac.ir)
- ۲- استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، گروه شهرسازی، زنجان، ایران (rahmadian2001@yahoo.com)

:

چکیده

در مقایسه با تعاریف و مفاهیم بسیاری که از توسعه پایدار در سطوح بین المللی، ملی، منطقه ای و شهری تاکنون اشاره شده است، می توان گفت که مفهوم توسعه پایدار در مقیاس محله هنوز به قطعیت روشنی نرسیده است و ابعاد آن مورد بررسی و تجزیه و تحلیل جدی قرار نگرفته است. این در حالی است که محله های شهری، مکانها و محدوده هایی هستند که ابعاد مسایل در آنها کاملا محسوس است و می توانند محصول نظریه ها و ایده های مطرح شده در توسعه شهری پایدار را به عینیت تبدیل می کنند. هدف از انجام این پژوهش عبارتست از تدوین شاخص ها و معیارهایی در طراحی که بتواند ارمغان آور پایداری در محلات باشد. البته با توجه به تعدد وجوه مختلف مبحث پایداری، تحقیق حاضر تاکید خود را بر روی بعد زیست محیطی توسعه پایدار قرار خواهد داد. در این مقاله پس از مرور اجمالی مبحث محلات پایدار در نظریات معاصر شهرسازی جهان و بررسی آرا و نظرات، صاحب نظران در این خصوص به معرفی و بررسی معیارهایی می پردازد که سبب تحقق پایداری زیست محیطی در محلات می شود. این نتایج در غالب جدولی تلخیص و طبقه بندی می گردد.

واژه های کلیدی: توسعه پایدار، محله، محله پایدار، اکو محله، محله پایدار زیست محیطی.

۱- مقدمه

در سالهای اخیر مباحث پایداری و توسعه پایدار روند روبه رشدی را در پیش گرفته است و گزارشات، تحقیقات و مقالات متعددی در این خصوص منتشر شده است. برخی از این گزارشات یک نیاز فراگیر برای تغییر را شرح داده است و گروهی دیگر بر ضرورت تنظیم شبکه ای از خط مشی ها، اصول و اهداف تاکید ورزیده است. بسیاری از این گزارشات پایداری را در تنوعی از سطوح و مقیاسات اعم از جهانی، بین المللی، ملی و منطقه ای مورد بحث قرار داده اند در حالی که عده ای دیگر مدل های نوآورانه ای را برای پایداری در مقیاس محلی و یا الگوهای توسعه پایدار عرضه کرده اند [۱]. اما تعداد کمی از مطالب منتشره درباره توسعه پایدار، به سمت کارهای شهرسازی حرفه ای متمایل شده است و بیشتر نوشتگان موجود مرتبط با پایداری، کلی تر از آن هستند که بتوانند به عنوان راهنما، نیازهای حرفه ای و روزمره شهروندان و شهرسازی حرفه ای را پاسخ گویند. در واقع هنوز به طور مشخص در

** این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد نویسنده تحت عنوان «تدوین راهنمای طراحی جهت آفرینش پایداری در محلات مسکونی: نمونه موردی محله کبابیان همدان» می باشد.